

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра інформаційної діяльності та соціальних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
Г. В. Ціх
2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

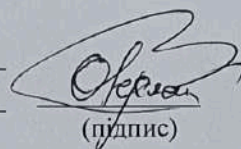
галузь знань	19 «Архітектура та будівництво» (шифр і назва галузі знань)
рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) (назва)
спеціальність	192 «Будівництво та цивільна інженерія» (шифр і назва)
освітня програма	«Будівництво та цивільна інженерія» (назва)
спеціалізація	 (назва)
вид дисципліни	обов'язкова, загальної підготовки (обов'язкова / вибіркова)

Тернопіль - 2024 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни Історія та культура України
(назва дисципліни)

для студентів Факультету інженерії машин, споруд та технологій
(назва факультету)

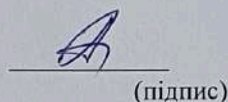
Розробник:
професор кафедри інформаційної діяльності та
соціальних наук,
кандидат історичних наук, доцент
(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Олег GERMAN
(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні
кафедри інформаційної діяльності та соціальних наук
(назва)

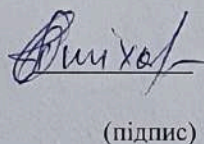
Протокол від «30» серпня 2024 року № 1
Завідувач кафедри

(підпис)

Андрій КРИСЬКОВ
(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена НМК
факультету економіки та менеджменту
(назва)

Протокол від «30» серпня 2024 року № 2
Секретар НМК

(підпис)

Оксана ПОТІХА
(ініціали та прізвище)

Робоча програма погоджена:

Спеціальність: 192 «Будівництво та цивільна інженерія»
(шифр і назва)

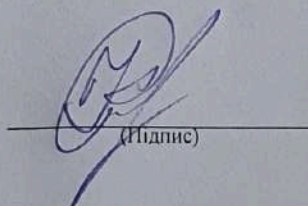
Освітня програма «Будівництво та цивільна інженерія»
(назва)

Завідувач випускової кафедри

(Підпис)

Володимир ЯСНІЙ
(Прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

(Підпис)

Олександр
КОНОНЧУК
(Прізвище та ініціали)

1. Структура навчальної дисципліни

Показник	Всього годин	
	ДФН	ЗФН
Кількість кредитів/годин	4/120	4/120
Аудиторні заняття, год.	54	12
Самостійна робота, год.	66	108
Аудиторні заняття:		
- лекції, год.	36	6
- практичні заняття, год.	18	6
Самостійна робота:		
- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу.	18	20
- опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції.	16	42
- підготовка та написання доповідей та самостійної роботи.	16	16
- підготовка до проведення контрольних заходів (контрольних робіт, тестування, заліку, екзамену)	16	30
Екзамен (II семестр)	+	+

Частка годин самостійної роботи студента:

- денна форма навчання – 55 %;
- заочна (дистанційна) форма навчання – 90 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни «Історія та культура України» – формування історичної свідомості, в якій поєднуються знання і цілісне уявлення про історичний процес на українських землях, усвідомлення нерозривного зв'язку між минулим і сучасністю та місця України в контексті загальноєвропейської історії; інформаційної і правової культури; громадянської позиції та відповідальності; вміння вільно й критично мислити. Виховання моральних цінностей, соціальної активності, толерантності, шанобливого ставлення до пам'яток культури.

2.2. Завдання навчальної дисципліни «Історія та культура України».

2.2. Завдання навчальної дисципліни «Історія та культура України».

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми технічного і технологічного характеру, які характеризуються комплексністю умов у виробничих умовах підприємств будівельної промисловості та у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних основ та методів архітектурних і будівельних технологій.

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2.3. Програмними результатами навчання з ОП є:

РН01. Застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв'язання складних задач будівництва та цивільної інженерії.

РН03. Презентувати результати власної роботи та аргументувати свою позицію з професійних питань, фахівцям і нефахівцям, вільно спілкуючись державною та іноземною мовою.

РН07. Виконувати збір, інтерпретацію та застосування даних, в тому числі за рахунок пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

При вивченні даного курсу для досягнення позитивних результатів освоєння курсу враховано також специфіку спеціальності, а саме мистецтво архітектурних вирішень будівельних споруд, як у плані історичних видозмін стилів так і в контексті сучасних тенденцій житлобудування.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Лекційні заняття

Пари	Теми занять та короткий зміст	ДФН (год.)	ЗФН (год.)
1 пара	Тема 1: Вступ до курсу «Історія та культура України». Давня історія людської цивілізації на території України. Предмет і мета. Поняття «історія». Періодизація історії України. Історичні джерела, історіографія. Формування людської цивілізації на території України. Перші етнічні та державні утворення на території України. Походження слов'ян та історичні корені українського народу.	2	0,5
2 пара	Тема 2: Княжа доба Виникнення і становлення Давньоруської держави. Київська держава за часів перших Рюриковичів. Піднесення та розквіт Русі-України. Політична роздробленість. Історичне значення Русі-України. Утворення, піднесення й занепад Галицько-Волинського князівства, його роль в історії України.	2	0,5
3 пара	Тема 3: Українська козацька держава Українські землі в умовах іноземної колонізації. Виникнення козацтва. (середина XIV–перша половина XVII ст.). Національно-визвольна війна українського народу 1648-1657 рр. Створення козацько-гетьманської держави. Україна після смерті Б. Хмельницького. Доба Руїни. Внутрішня та зовнішня політика гетьмана І. Мазепи. Перша українська конституція. Колоніальна політика російської імперії щодо України у XVIII ст. Остаточна ліквідація української автономії.	2	
4 пара	Тема 4: Україна в імперську добу: кін. XVIII - початок XX ст. Нова геополітична ситуація в Європі. Особливості розвитку Особливості розвитку Правобережної України. Поділи Польщі та їх значення для подальшої долі України. економіки в Україні. Реформи Олександра II. Соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель. Політика освіченого абсолютизму Габсбургів. Революція 1848 р. та її значення для Західної України. Суспільно-політичний рух у другій половині XIX – на початку XX ст. Створення перших політичних партій.	2	0,5
5 пара	Тема 5: Українська революція 1917-1921 рр. Відродження української державності. Лютнева революція в росії та її значення для України. Утворення Української Центральної Ради. Боротьба за владу в Україні в листопаді 1917 – лютому 1918 рр. Проголошення радянської влади у Харкові. Війна радянської росії проти УНР. IV Універсал, проголошення незалежності УНР. Держава гетьмана Павла Скоропадського: внутрішня політика, зовнішньополітичний курс, національно-культурна діяльність. Директорія УНР. Українські січові стрільці. Західноукраїнська народна республіка. Основні уроки української національної революції.	2	0,5
6 пара	Тема 6: Радянський період в історії України Входження України до СРСР. Індустріалізація та колективізація в Україні. Політика українізації. Політичні репресії 20-30 рр. XX ст. Галичина, Буковина та Закарпаття в міжвоєнний період. Українське питання напередодні та на початку Другої світової війни. Напад фашистської Німеччини на Радянський Союз.	2	

	Окупаційний режим в Україні. Рух опору. Боротьба загонів УПА за волю України. Звільнення українських земель від фашистських загарбників. Наслідки Другої світової війни для України. Особливості повоєнної відбудови, адміністративно-територіальні зміни та суспільно-політичне життя. Україна у 1950-х – 1980-х рр.: наростання кризових явищ.		
7 пара	Тема 7: Становлення Незалежної України «Перебудова» та проголошення незалежності України. Державотворчі процеси у 1990-х – на початку 2000-х рр. «Помаранчева революція» та її наслідки. Революція гідності, як пік суспільно-політичної кризи. Переростання суспільно-політичної кризи в Україні у воєнно-політичну. Вплив Революції гідності на політичну та правову культуру українського суспільства. Подальші процеси звершень і помилок, досягнень та невдач. Уроки перших років Незалежності України.	2	0,5
8 пара	Тема 8: Україна в умовах гібридної та повномасштабної російсько-української війни. Зміст і поняття «гібридної війни». Перші прояви гібридної війни росії проти України. Збройна агресія росії. Дипломатична та інформаційна війна. Основні тенденції суспільного розвитку України в 2014-2019 рр. Основні загрози безпеці та проблеми України в соціально-економічній сфері. Нові тенденції у міжнародних відносинах в умовах розгортання повномасштабної воєнної агресії та окупації земель. Україна на сучасному етапі: здобутки і втрати, проблеми і перспективи.	2	
9 пара	Тема 9: Сутність культури. Феномен української культури. Культура стародавньої України Сутність поняття культури, її функції та форми. Феномен української культури. Поняття національного типу культури та його особливості в Україні. Специфічні риси української ментальності. Первісна (архаїчна) культура та її головні риси. Найдавніші пам'ятки. Мистецтво доби палеоліту на території України. Трипільська культура та її здобутки. Взаємовплив культур (скіфська, антична, слов'янська) на праукраїнських землях. Культура антів.	2	0,5
10 пара	Тема 10: Особливості культури Русі-України та Галицько-Волинської держави Поняття та періодизація середньовічного типу культури на теренах Західної та Східної Європи. Головні ознаки культури періоду Русі-України. Етнокультурні риси українського середньовіччя. Християнсько-язичницький синкретизм, як його світоглядна основа. Особливості релігійного життя. Початок писемності, освіти і наукових знань. Архітектурні пам'ятки. Монументальний живопис, станкові твори та мініатюри. Народна культура Русі-України. Особливості культурного розвитку в Галицько-Волинській державі. Давньоруська культурна спадщина у східноєвропейському ареалі культурних традицій.	2	
11 пара	Тема 11: Культурні традиції українського Ренесансу. Культура козацько-гетьманської доби (XIV – XVIII ст.) Ренесанс в європейській культурі: загальна характеристика, ідейні та естетичні засади. Особливості розвитку української культури в епоху Відродження. Історична обумовленість та сутність Реформації. Спадкоємність культури Русі-України та творче	2	0,5

	осмислення нових цінностей західноєвропейського Ренесансу в українській культурі. Особливості культурної еволюції України у складі Великого князівства Литовського. Правовий та мовний статус. Писемність, література. Україна у складі Речі Посполитої. Доба українського Передвідродження. Утвердження гуманістичних ідей в умовах релігійного протистояння. Братський рух та його культурні здобутки: повернення до візантійської спадщини, підтримка шкільництва, розвитку української філології, книгописання та книгодрукування. Києво-Могилянська колегія (академія). Життя і творчість Г. Сковороди. Місце Ренесансу в світовій та вітчизняній культурі		
12 пара	Тема 12: Епоха просвітництва та романтизму в Україні (кін. XVIII ст. – I пол. XIX ст.). Утвердження бароко в українській архітектурі та мистецтві. Музика відродження та бароко. Козацька культура. Духовне життя українців. Особливості культурного розвитку України кін. XVIII ст. – I пол. XIX ст. Становлення національної свідомості. Становлення освітньої системи в Україні. Українське Просвітництво. Розвиток науки. Розвиток літератури та основні творчі методи і жанри. Музична та театральна культура. Сильова своєрідність архітектурного й образотворчого мистецтва. Поява класицизму. Духовна культура українського народу.	2	0,5
13 пара	Тема 13: Українська культура на шляху національного відродження (друга пол. XIX ст.– поч. XX ст.). Доба національно-культурного Відродження та її особливості. Народно-побутова культура та її роль у збереженні національно-культурних традицій. Формування української інтелігенції та громадсько-просвітницька діяльність українських товариств. «Українська ідея» як культурна парадигма. «Криза мистецтва» на рубежі XIX – XX ст.: модернізм. Освітній, науковий і технічний рівень в Україні початку новітньої доби.	2	
14 пара	Тема 14: Українська культура на порозі XX ст. Неоромантична гуманістична концепція особистості в українській літературі. Питання про національну ідею. Творчі здобутки корифеїв українського театру. Розвиток музичної культури. Модернізм в архітектурі, скульптурі та малярстві. Особливості українського модерну 1900-1910 рр. Українське мистецтво у роки визвольних змагань. Діяльність меценатів та їх вплив на культуру.	2	0,5
15 пара	Тема 15: Розвиток культури України в умовах тоталітарного режиму. Провідні тенденції розвитку сучасної української культури Різноманітність та складність культурних явищ у XX ст. Українське національно-культурне відродження 20-х років. Особливості розвитку культури України в умовах тоталітарного режиму. Національна культура в умовах панування радянської ідеології 30 – 50-х років. Соцреалізм як тип тоталітарної культури. Культура України під час кризи радянської системи (60 – 80-ті роки). Український кінематограф.	2	0,5
16 пара	Тема 16: Особливості розвитку української культури після проголошення незалежності. Літературні новації. Наростання кризових явищ у культурі глобалізованого світу. Зростання соціально-прагматичного вектора розвитку європейської культури XIX–XXI ст.	2	

	Дегуманізація культури та її прояви в мистецтві XX-XXI ст. Художній світ техногенної цивілізації. Естетика модернізму		
17 пара	17 пара. Тема 17: Сучасне модерне мистецтво і його зв'язок із народною культурою. Постмодерністська модель світу в українській та світовій інтерпретаціях. Постмодернізм як плюралізм стильових напрямів в українському мистецтві. Характерні риси українського постмодерну та їх прояви в українській культурі. Проблема культурного відчуження: поляризація відношень «елітарна культура – народна культура». Нове національно-культурне відродження в добу становлення незалежності України. Шляхи та форми впливу інших культур на культурний процес в Україні	2	0,5
18 пара	Тема 18: Внесок діаспори в розвиток української культури. Інформаційна культура в Україні. Сутність культурної та етнічної ідентичності. Джерела та етапи формування української діаспори. Духовна консолідація українців у діаспорі. Збереження етнонаціональної культури українцями в діаспорі. Художня культура української діаспори. Визначні культурні діячі українського походження за кордоном, їх здобутки та внесок у світову спадщину. Сутність і зміст феномену «інформаційна культура». Особливості взаємин штучного інтелекту з людською творчістю у сучасному мистецтві. Основні компоненти інформаційної культури. Функціональна спрямованість інформаційної культури. Проблеми розвитку інформаційної культури в Україні. Особливості сучасних інформаційно-комунікативних технологій в Україні. Формування інформаційної культури особистості як умова успішної адаптації людини до життя в інформаційному суспільстві.	2	0,5
Всього 18 пара	Всього 18 тем	36 год	6 год.

3.2. Практичні заняття

Пари	Теми занять та короткий зміст	ДФН (год.)	ЗФН (год.)
1 пара	Тема:1 Давня історія людської цивілізації на території України. Княжа доба Питання для обговорення Визначити час появи та охарактеризуйте розселення і діяльність людей кам'яного віку на території сучасної України. Розкрити феномен «Кам'яної Могили». Охарактеризувати суспільне, господарське та духовне життя хліборобських племен Трипільської культури. Питання розселення людей на українських землях у період бронзового віку. Кіммерійська доба у Північному Причорномор'ї. Скіфія. Сарматія. Античні міста Північного Причорномор'я. Слов'яни під час Великого переселення народів. Проаналізувати передумови виникнення держави Русі-України, визначте місце і роль Києва та полянського князівства у становленні державності слов'ян. З'ясуйте походження назви «Русь». Визначити основні етапи розвитку Русі-України і дати стисло характеристику кожному з них. Проаналізувати реформи Володимира Великого і Ярослава	2	1

	<p>Мудрого та їх наслідки в політичному, культурному та соціально-економічному житті держави. Визначити роль та місце Русі-України у міжнародній політиці того часу. Проаналізувати причини та наслідки феодалної роздробленості. Проаналізувати причини, що сприяли виникненню та посиленню Галицько-Волинського князівства. Охарактеризувати Галицько-Волинську державу періоду правління Данила Галицького.</p>		
2 пара	<p>Тема 2: Українська козацька держава. Україна в імперську добу: кін. XVIII - початок XX ст. Питання для обговорення Охарактеризуйте політичне становище українських земель в кінці XIV - XVI ст. Розкрийте суть та наслідки Брестської унії 1596 р. Проаналізуйте причини, що обумовили виникнення козацтва. З'ясуйте територію, умови і джерела формування. Проаналізуйте основні причини та привід початку Визвольної війни 1648-1657 рр. Охарактеризуйте формування Козацької держави: територію, адміністративно-територіальний устрій, органи влади, господарсько-фінансова політику. Проаналізуйте чому період після смерті Б.Хмельницького дістав назву «Руїна»? Проаналізуйте внутрішню та зовнішню політику гетьмана І. Мазепи. Проаналізуйте суть та значення Конституції Пилипа Орлика. Охарактеризуйте територіально-адміністративний устрій українських земель у складі іноземних держав. Проаналізуйте суспільно-політичне становище та соціально-економічний розвиток українських земель в першій половині XIX ст. під владою Російської імперії. Проаналізуйте становище українських земель в складі Австрійської імперії пер. пол. XIX ст. Охарактеризуйте початок національного відродження. Кирило-Мефодіївське товариство. Проаналізуйте реформи 60-70-х років XIX ст. в російській імперії, їх економічні, політичні та соціальні наслідки. Розкрийте значення революції 1848 р. Охарактеризуйте піднесення суспільно-політичного та національного руху на західноукраїнських землях в 2-й пол. XIX ст. Охарактеризуйте посилення національного та соціально-політичного рухів на українських землях у кінці XIX – на початку XX ст.</p>	2	1
3 пара	<p>Тема 3: Українська революція 1917-1921 рр.: відродження української державності. Радянський період в історії України Питання для обговорення Охарактеризуйте Лютневу революцію в росії і розвиток політичних подій в Європі. Проаналізуйте внутрішню політику Центральної Ради, її стосунки з Тимчасовим урядом. Охарактеризуйте I, II, та III універсали Центральної Ради. Розкрийте плани більшовицької росії щодо УНР. Розкрийте значення IV Універсалу Центральної Ради, який проголосив незалежність УНР. Визначте успіхи та прорахунки Центральної Ради у державотворчій діяльності. Охарактеризуйте Українську державу часів П. Скоропадського, визначте здобутки та прорахунки гетьманського уряду. Проаналізуйте воєнно-політичну ситуацію в Україні наприкінці 1918 – на початку 1919 рр. Охарактеризуйте заходи Директорії у сфері державного будівництва. Висвітліть обставини проголошення ЗУНР та організацію держави, охарактеризуйте її внутрішню і зовнішню політику. Розкрийте обставини встановлення радянської влади в</p>	2	0,5

	<p>Україні та перебіг процесу входження УСРР до СРСР. Проаналізуйте політику «українізації» та причини її згортання. Проаналізуйте формування тоталітарного режиму в СРСР та його прояви і наслідки в Україні. Охарактеризуйте становище західноукраїнських земель у 20-30-х роках ХХ ст. Визначте сутність українського питання напередодні та на початку Другої світової війни. Проаналізуйте становище України в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.). У чому полягали особливості руху опору в Україні? Висвітліть внесок українського народу в перемогу над нацизмом. Розкрийте наслідки та втрати українського народу в роки Другої світової війни. Охарактеризуйте особливості повоєнної відбудови, адміністративно-територіальні зміни та суспільно-політичне життя. Визначте характерні риси та особливості розвитку України в умовах десталінізації (1953 – 1964 рр.) Встановіть причини появи дисидентського руху в Україні.</p>		
4 пара	<p>Тема 4: Становлення незалежної України. Україна в умовах гібридної війни Питання для обговорення Охарактеризуйте суспільно-політичні та соціально-економічні процеси періоду перебудови в Україні. Висвітліть процес становлення незалежної держави: формування законодавчої та виконавчої влади, війська, силових структур, прийняття Конституції. Проаналізуйте основні тенденції політичного життя та соціально-економічного розвитку України у 90-ті роки – на початку ХХІ ст. Розкрийте причини, основні події та наслідки “Помаранчевої революції”. Проаналізуйте передумови, причини, основні етапи та наслідки Революції гідності. Визначте вплив Революції гідності на політичну та правову культуру українського суспільства. 1. Проаналізуйте зміст і поняття «гібридної війни». Вкажіть основні методи ведення. Розкрийте перші прояви гібридної війни росії проти України. Охарактеризуйте особливості російської «гібридної» агресії проти України. Початок повномасштабної російсько-української війни 24 лютого 2022 року. Окупація українських земель. Проаналізуйте основні тенденції суспільного розвитку України в 2014-2024 рр. Охарактеризуйте нові тенденції у міжнародних відносинах. Проаналізуйте розвиток України на сучасному етапі. Розкрийте основні здобутки, проблеми і перспективи.</p>	2	0,5
5 пара	<p>Тема 5: Сутність поняття культури. Феномен української культури. Культура стародавньої України. Особливості культури Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Питання для обговорення Розкрийте сутність поняття культури, її функції та форми. Проаналізуйте феномен української культури. Праісторія української культури. Найдавніші пам’ятки. Трипільська культура та її здобутки. Кіммерійці як продовжувачі трипільської культури. Охарактеризуйте Київську Русь та Галицько-Волинське князівство як держави. Розкрийте головні ознаки культури періоду Київської Русі. Висвітліть розвиток писемності, освіти та наукових знань. Охарактеризуйте розвиток літератури.</p>	2	

	Розкрийте особливості розвитку музичного мистецтва. Особливості розвитку архітектури. Архітектурні пам'ятки.		
6 пара	Тема 6: Культурні традиції українського Ренесансу. Культура козацько-гетьманської доби (XIV-XVIII ст.) Епоха просвітництва та романтизму в Україні (кін. XVIII ст. – I пол. XIX ст.) Питання для обговорення Охарактеризуйте особливості розвитку української культури в епоху Відродження. Розкрийте історичну обумовленість та сутність Реформації. Проаналізуйте розвиток освіти і науки в Україні в XIV-XV ст. Висвітліть розвиток друкарської справи. З'ясуйте особливості розвитку літератури. Утвердження бароко в українській архітектурі та мистецтві. Феномен українського бароко. Розкрийте особливості культурного розвитку України в кін. XVIII ст. – I пол. XIX ст. Прослідкуйте та висвітліть становлення освітньої системи в Україні. Охарактеризуйте розвиток науки. Висвітліть творчі здобутки визначних науковців періоду. З'ясуйте особливості розвитку літератури та основні творчі методи і жанри. Охарактеризуйте особливості та основні здобутки українського малярства.	2	0,5
7 пара	Тема 7: Українська культура на шляху національного відродження (друга пол. XIX ст. – поч. XX ст.). Види мистецтв і їх особливості. Питання для обговорення Охарактеризуйте основні культурні явища та процеси др. пол. XIX ст. – поч. XX ст. Проаналізуйте розвиток освіти і науки. З'ясуйте найважливіші здобутки вітчизняних науковців. 3. Висвітліть розвиток української літератури та літературної мови. Охарактеризуйте основні культурні явища та процеси др. пол. XIX ст. – поч. XX ст. Проаналізуйте розвиток освіти і науки. З'ясуйте найважливіші здобутки вітчизняних науковців. Висвітліть розвиток української літератури та літературної мови.	2	0,5
8 пара	Тема 8: Розвиток культури України в умовах тоталітарного режиму Питання для обговорення Розкрийте особливості розвитку культури України в умовах тоталітарного режиму. Охарактеризуйте літературний та мистецький процес 1920-х рр. Соцреалізм як тип тоталітарної культури. Розвиток освіти в радянський період. Розвиток науки та видатні здобутки українських науковців. Література соціалістичного реалізму. Охарактеризуйте розвиток музичного та театрального мистецтва. Прослідкуйте та висвітліть процес становлення та основні здобутки українського кінематографу. Розвиток архітектури. Особливості розвитку та основні здобутки образотворчого мистецтва. Духовна культура українців у тоталітарну добу.	2	1
9 пара	Тема 9: Провідні тенденції розвитку сучасної української культури – досягнення і проблеми. Питання для обговорення Особливості розвитку культури України після проголошення незалежності. Охарактеризуйте розвиток освіти у незалежній Україні. Проаналізуйте проблеми та досягнення в сфері науки. Літературні новації. Розвиток драматургії та театрального мистецтва. Висвітліть проблеми та досягнення українського кіно.	2	1

	Охарактеризуйте розвиток музичного мистецтва. Проаналізуйте основні напрямки та досягнення образотворчого мистецтва. З'ясуйте особливості розвитку архітектури та монументального мистецтва. Проаналізуйте характерні риси українського постмодерну та їх прояви в українській культурі. Духовна культура українців.		
Всього 9 пар	Всього 9 тем	18 год.	6 год.

3.3 Самостійна робота

№	Найменування робіт	ДФН (год.)	ЗФН (год.)
1	Опрацювання теоретичних основ прослуханого матеріалу	18	20
2	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції		
	<u>Питання, які були винесені на самостійне опрацювання:</u> Дайте загальну характеристику політичного, суспільного та культурного побуту слов'ян. З'ясуйте роль та значення впливу і взаємозв'язку античної цивілізації у Північному Причорномор'ї та Приазов'ї на місцеве населення: їх культуру, побут. Охарактеризуйте боротьбу руських князівств проти монголо-татар і значення та наслідки цієї боротьби. Розкрийте особливості політичного та соціально-економічного розвитку Галицько-Волинської держави. Визначте роль Русі-України й Галицько-Волинської держави у формуванні української народності й державності.	2	6
	<u>Питання, які були винесені на самостійне опрацювання:</u> Проаналізуйте які ознаки державності мала Запорозька Січ? 2. Охарактеризуйте воєнне мистецтво козаків. 3. Охарактеризуйте колоніальну політику російської імперії щодо України у XVIII ст. З'ясуйте причини ліквідації Запорізької Січі у 1775 р. Проаналізуйте особливості розвитку Правобережної України.т З'ясуйте які українські землі увійшли до складу Російської та Австрійської імперій у результаті трьох поділів Речі Посполитої.	2	6
	<u>Питання, які були винесені на самостійне опрацювання</u> З'ясуйте які причини сприяли швидкому економічному розвитку України в XIX ст.? Порівняйте становище українців у Австро-Угорській та російській імперіях. Які можна виділити відмінності? Коли виникли громади та яку роль вони відіграли в національному відродженні України? Які суспільно-політичні течії діяли на західноукраїнських землях? Порівняйте їх напрямки діяльності. Початок Першої світової війни. Головні воєнні дії на території України. Український національно-визвольний рух у роки війни.	2	6
	<u>Питання, які були винесені на самостійне опрацювання:</u> Чому квітень-червень 1917 року можна схарактеризувати як початок створення української державності? При якому національному уряді України було досягнуто найбільших успіхів у державному будівництві? Проаналізуйте боротьбу за владу в Україні у 1919-1921 рр. Проаналізуйте причини втрати Україною	3	6

	свої незалежності та розкрийте значення національно-демократичної революції 1917-1921 рр. Проаналізуйте наростання кризових явищ у всіх сферах життя суспільства 1960-х – 1980-х рр. Чому, на вашу думку, 1964-1985 рр. увійшли в історію як період «застою»? Проаналізуйте наслідки перебування Української РСР у складі СРСР в період 1922-1991 рр		
	<u>Питання, які були винесені на самостійне опрацювання:</u> Революція гідності як пік суспільно-політичної кризи. Охарактеризуйте процес переростання суспільно-політичної кризи в Україні у воєнно-політичну. Проаналізуйте сучасні політичні партії та блоки в Україні. Визначте пріоритетні напрями сучасної зовнішньої політики України. Проаналізуйте російсько-українське економічне протистояння у 2014-2024 рр. Сформулюйте й аргументуйте власну точку зору щодо перспектив економічного, політичного і соціального розвитку України.	2	6
	<u>Питання, які були винесені на самостійне опрацювання:</u> Охарактеризуйте музику відродження та бароко. Братський рух та його культурні здобутки. Спадкоємність культури Київської Русі та творче осмислення нових цінностей західноєвропейського Ренесансу в українській культурі. Охарактеризуйте особливості народної культури на українських землях у XIV – XVIII ст.	2	6
	<u>Питання, які були винесені на самостійне опрацювання:</u> Розкрийте феномен козацької культури. Розкрийте феномен Т. Шевченка. Охарактеризуйте стильову своєрідність архітектурного мистецтва. З'ясуйте особливості розвитку музичної та театральної культури. Проаналізуйте особливості розвитку духовної культури українського народу. З'ясуйте основні здобутки в сфері музичної культури. Висвітліть процес становлення професійного театру та творчі здобутки корифеїв українського театру. Охарактеризуйте розвиток архітектури та образотворче мистецтво. Проаналізуйте особливості українського модерну 1900-1910 рр. Проаналізуйте розвиток українського мистецтва у роки визвольних змагань. Охарактеризуйте діяльність меценатів та їх вплив на розвиток культури. Духовна культура українського народу.	3	6
	Разом – самостійне опрацювання лекційного матеріалу	16	42
3	Підготовка та написання самостійної роботи	16	16
4	Підготовка та проведення контрольних заходів (тести, іспит)	16	20
	Всього годин	66	108

4. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

І курс, ІІ семестр

Модуль 1, модуль 2, практична робота, екзамен

Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота			Підсумковий контроль	Разом з дисципліни
Теоретичний курс (тестування)			Практична робота				
Теоретичний курс (тестування) Модуль 1- 15			Теоретичний курс (тестування) Модуль 2-15	Практична робота			
№ лекцій	Вид робіт		№ лекцій	Практ. 1-9 -45		25	100
Лекції № 1-9	Практичні заняття:	Бал	Лекції № 10-18	Практичне заняття №5	5	ЕКЗАМЕН	
	Практичне заняття №1	5		Практичне заняття №6	5		
	Практичне заняття №2	5		Практичне заняття №7	5		
	Практичне заняття №3	5		Практичне заняття №8	5		
	Практичне заняття №4	5		Практичне заняття №9	5		
Разом балів за семестр							100

5. Навчально-методичне забезпечення

1. О.Герман «Україна без гриму»: історико-пізнавальні нариси (курс лекцій) Тернопіль, ФОП Паляниця В.А., 2019, - 370 с.
2. О.Герман «Храм Культури» історико-пізнавальні нариси (курс лекцій);
3. Олег Герман, Юрій Гумен, Андрій Криськов "Конспект лекцій з дисципліни "Історія України". Тернопіль, 2022, 68 с.
4. Олег Герман, Юрій Гумен, Андрій Криськов "Конспект лекцій з дисципліни "Історія української культури". Тернопіль, 2022, 76 с.
5. О.Герман «Філософія» (доступно і цікаво) – курс лекцій - Тернопіль, ФОП Паляниця В.А., 2017, - 236 с. - Тернопіль, ФОП Паляниця В.А., 2022, - 454 с.
6. Олег Герман. Авторський цикл відеопрограм на каналі Ютуб під назвою «Легенди України» (12 передач)
7. Історія та культура України. Збірник тестових завдань / укл. Г.О. Щигельська. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. – 168 с.
8. Історія та культура України. Навчально-методичний посібник / укл. Г.О. Щигельська. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. – 84 с.
9. Курс лекцій з історії та культури України / укл. Г.О. Щигельська. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. – 168 с.
10. Сторінка курсу в А-Tutor, ID:2930. URL: <https://dl.tntu.edu.ua/index.php>

6. Рекомендована література

Базова

1. Антонченко М. А. Інформаційна культура як складова загальнолюдської культури. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія №2. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання: зб. наукових праць. Київ, НПУ імені М. П. Драгоманова. 2004. № 1 (8). С.161-166.
2. Бойко О. Новітня історія України (2014-2019 рр.) : навч. посіб. / Олександр Бойко. – Київ : ВЦ «Академія», 2020. – 160 с.
3. Бойко О. Україна в 1985 – 1991 рр.: Основні тенденції суспільнополітичного розвитку: Монографія / О. Бойко. – К.: ППЦЕНД, 2002. – 306 с.
4. Герман О.М. Україна без гриму: навч.посіб./ – Тернопіль, Джура, 2019. – 370с.
5. Грицак Я. Й. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX–XX ст. : навч. посібник для учнів гуманіст. гімназій, ліцеїв, студентів іст. фак. вузів, вчителів / Ярослав Грицак. – К. : Генеза, 2000. – 360 с.
6. Грушевський М. С. Ілюстрована історія України / Грушевський М. С. – К. : Золоті ворота, 1990. – 526 с.
7. Гуржій О.І. та ін. Гетьманська Україна / О.І. Гуржій, Т.В. Чухліб. – К., 2016. – 320 с.
8. Історія і культура України: електрон. підручник для студ. природнич. і техн. спец. / В.В. Іваненко, Г.Г. Кривчик. – Д.: ДНУ ім. Олеся Гончара, 2016. – 206 с.
9. Історія та культура України: навчальний посібник / уклад. Дедурін Г. Г., Іванов С. Ю., Чорний І. В. – Харків: ХНУВС, 2017. – 108 с.
10. Історія України ХХ – початку ХХІ століття: навч. посіб. / П. П. Панченко, Н. П. Барановська, С. С. Падалка та ін. – К. : Знання, 2004. – 582 с.
11. Історія України : документи. Матеріали : посібник / [уклад., комент. В. Ю. Короля]. – К. : Академія, 2002. – 448 с.
12. Історія України написана у V ст. до нашої ери Геродотом, перекл. Спасько С.К. – К.: ФОП Стебеляк О.М., 2019. – 144 с.
13. Карпенко Н. Історична генеза маркетингу в Україні // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє, 2008. –С. 35-44
14. Лавріненко Ю. Розстріляне відродження. Антологія 1917–1933. Поезія – проза – драма – есей / Юрій Лавріненко. – К. : Смолоскип, 2004. – 992 с.

15. Лещенко Н., Павлюк Р. Українська культура. Свята. Традиції. Обряди / Ukrainian Culture. Festivals. Traditions. Customs. – Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2015. – 192 с.
16. Пасічник М. С. Історія України: державницькі процеси, розвиток культури та політичні перспективи : навч. посіб. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2006. – 735 с.
17. Плохій С. Брама Європи / Сергій Плохій; пер. з англ. Романа Клочка. – Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. – 496 с.
18. Палій О. Короткий курс історії України. – К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2017. – 464 с.
19. Реєнт О.П. Україна в імперську добу (XIX – початок XX століття) / О.П. Реєнт. – К., 2016. – 320 с.
20. Решетнікова І. Етапи становлення та розвитку маркетингу в Україні // Маркетинг в Україні. – 2006. – № 5. – С. 36–37.
21. Україна в ХХ столітті (1900–2000) : зб. документів і матеріалів. – К. : Вища школа, 2000. – 351 с.
22. Черкашина Н. К. Історія України: від давніх часів до сьогодення : навч. посібник / Н. К. Черкашина, О. І. Дідківська. – Житомир : ЖДТУ, 2004. – 372 с.
23. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України / Наталя Яковенко. – К.: Критика, 2006. – 584 с.

Допоміжна

24. Богуцький Ю.П., Андрущенко В.П. Українська культура у європейському контексті. – К.: Знання, 2007. – 679 с.
25. Донцов Д. Рік 1918, Київ / Дмитро Донцов. – К.: Темпора, 2002. – 208 с.
26. Журавльов Д. В. Мазепа / Журавльов Д. В. – Харків : Фоліо, 2007. – 382 с.
27. Історія української культури: Курс лекцій (під заг. редакцією доктора історичних наук С.О.Костилюєвої. – К.: „Політехніка”, 2010. –334 с.
28. Історія української культури: навчальний посібник /Н.Д.Пальм,Т.Є.Гетало. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с.
29. Корновенко С. В. Українська революція : навч. посіб. / С. В. Корновенко, А. Г. Морозов, О. П. Реєнт. – Вінниця: Фоліант, 2004. – 434 с.
30. Литвин В. М. Україна на межі тисячоліть (1991–2000 рр.) / Литвин В. М. – К.: Альтернативи, 2000. – 360 с. – („Україна крізь віки”, т. 14).
31. Мазепа І. П. Україна в огні й бурі революції 1917–1921 / Мазепа І. П. – Дніпропетровськ : Січ, 2002. – 336 с.
32. Плохій С. Наливайкова віра. Козацтво і релігія в ранньомодерній Україні / Сергій Плохій. – К.: Критика, 2005. – 496 с.
33. Реєнт О. П. Усі гетьмани України / О. П. Реєнт, І. А. Коляда. – Харків: Фоліо, 2007. – 416 с.
34. Яковенко Н. Вступ до історії / Наталя Яковенко. – К.: Критика, 2007. – 376с.
35. Яковлева Т. Руїна Гетьманщини: Від Переяславської ради – до Андрусівської угоди (1659–1667) / Тетяна Яковлева. – К.: Основи, 2003. – 644 с.

7. Інформаційні ресурси

1. Дієслово: інтернет-збірник наукових праць. URL: http://dneslovo.at.ua/load/istorija_ukrajini/24
2. Енциклопедія українознавства. URL: <http://diasporiana.org.ua>
3. Ізборник (збірники документів з історії України) URL: <http://litopys.org.ua/>.
4. Інститут історії України НАН України. URL: <http://www.history.org.ua/>.
5. Історія української культури. Ізборник URL: <http://litopys.org.ua/istkult/ikult.htm>

6. Культура України. Електронна Бібліотека URL: <http://elib.nplu.org/>
7. Культура. Міністерство культури України. URL: <http://cultua.media/>
8. Культура України. URL: <http://elib.nplu.org/collection.html?id=30>.
9. Матеріали з курсу “Історія та культура України” (лекції) URL: <http://onlinetribune.info/materiali-z-kursu-istoriya-ta-kultura-ukraini-lekcii/>
10. Моя Україна. Культура. URL: <http://moyaukraina.io.ua/s108554/kultura>
11. Сторінка курсу в А-Tutor, ID:2933. URL: <https://dl.tntu.edu.ua/index.php>
12. Сторінка курсу в А-Tutor, ID:3148. URL: <https://dl.tntu.edu.ua/index.php>
13. Український інститут національної пам’яті URL: www.memory.gov.ua/
14. Українська історична книга. URL: <http://historybooks.com.ua/>.
15. Цикл україномовних телепередач Марка Роберта Стеха «Очима культури». URL: <https://www.oa.edu.ua/ua/etc/kontaktukrainiantv/>

